

Continetur hoc Volumine
JURCANI LIDDELI SCOTI
Disputationes,

Theses Logicae

Propositiones Astronomicae de diebus et Anno differentijs

De facultate Vegetante.

De Philosophia ejusq; Instrumentis.

In IV. Meteororum de Misi generatōe . . . Diss. I.

In IV. Meteororum de Concoctione . . . Diss. II.

Diss. Pathologicarum, I. de Morbis.

II de Caus Morbor in græ.

V.

VI.

IIIX.

Diss. posterior de Praesagijs

de Peste diss. prior.

De Natura et Facultatib. medicamentorum.

De Compositione et Preparatōe medicamentor.

De Arthritide.

De ratione Purgandi.

De Phlebotomia, Hirudinib., Scarificatione.

De Febribus Natura diss. I.

De Febribus II.

De Febribus III.

De Medicina ejusq. partibus.

Dissp. Physiologicarum. I. De Elementis.

II. De Temperamentis.

III. De Animâ, ejusq. facultatib. in q. nre.

IV. De Natura & Differentijs partium Solar. corp.

V. De Calido innato & Spiritibus.

VI. De Naturalib. facultatib. in q. nre et.

VII. De Humoribus.

VIII. De Generatione Hominis.

IX. De Animalij facultate et.

X. et ult. De Sensibus interiorib. et.

De Apoplexiâ.

De Paralyssi.

Dictata

In Ponga. Melâ tres libb. de sito Orbis.

JOANNES LUCHTEN II.

Dissp. de Cataractis.

Physica, de Principijs naturalium rerum.

De Origine fontium.

De Facultate Medicamentorum purgantium.

De Apoplexia.

De Mixtione.

De Hydrope.

De Pâtissj.

De Melancholiâ.

FRANCISCI PARCORSII

De Memoria longa disp.

De Epilepsia.

CASPARI PARCORSII

De Natura hominis.

De Cataracta.

JACOBI HORSTII.

De modo Generationis Morborum.

JOHANNIS BORFII.

De Somno.

De Variolis.

JOHANNIS SIGFRIDI.

Disp. Anat. De partibus Humani corporis similaribus.
De Corde.

Disp. de Gère Aromatum, quæ Radices sunt.

DISSER. VARIÆ VARIORUM.

De Pleuritide, M. Anton. Macholdi, M. Hermani Cuneidingi
et M. Casp. Arnoldi.

De Phthisi, M. Christiani Hastii.

De Melancholia M. David Finxi.

De Purgatione Tobia Sonckelij.

De Phrenitide Sigismundi Martiaj.

De Variolis et Morbillis Frid. Wagneri.

De Solonib. Arthriticis Christoph. Nyli.

De Ictero flavo Valent. Emerij.

De Apoplexia Jul. Joan. Bokelij, Joas. Keincke et Jo. à Detkum.

De Podagra, Jona Defoor, A. Pauli Reinboldi, Conrad. Schattkateri.

De Adonibus David Cujeli.

De Febre Maligna Erasmi Smidij.

THESES
LOGICAE,
PRÆCIPVAE
IVSDEM CAPITA
complectentes, ad dispu-
tandum propositæ,
A

M. DVNCANO LIDDEL
Scoto,

De quibus
Deo auxiliante respondere conabitur

DANIEL CRAMERVS
Retzensis Neomarchicus.

Erit Disputatio publicè in Collegio
Fratrum 4. Id. Januarij.

ROSTOCHII
Excudebat Stephanus Myliander.
ANNO
CIC ID XC.

D. D. Johann Caspar
mittet
L. H.

... 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 ...

LOGICAE

99 A 6903

T H E S I S I.

Numeros illos errores falsasq; veterum Opiniones, non modo in Philosophia, sed etiam in omni disciplinarum genere, nullà alià causà euenisse Aristoteles prodidit, quam, quod Methodo cognoscendi ignari de via & ratione veritatem inueniendi parum aut nihil cognitum habuerunt; Hinc alij in illas voces proruperunt, aut nihil verum esse, aut illud nobis ignotum: Alij illud solum verum esse, quod cuiq; verum esse videtur.

2 Est enim ea mentis humane cœcitas & cognitionis incertitudo, ut nisi Duce aliquo regatur, & norma dirigatur, ad veritatem contendere, aut ad Scientiam rei aspirare nunquam possit, sed mancipata opinionibus per devia errorum perpetuò ferri.

3 Quare Veritatis summi Indagatores diligenti & accurata consideratione et obseruatione naturalis illius discursus mentis humane, præcepta quædam inuenerunt, quæ Aristoteles adhuc confusa, & sine Ordine dispersa non tantum auxit & in ordinem redegit, sed etiam quam accuratissimè examinata in absolutissimam doctrinæ formam primus reuocauit, ut norma & via esset, secundum quam mens in cognitione rerum dirigatur, & Organon, cuius habitu velut manu Intellectus ad veritatem ducatur.

4 Hanc quia λόγον rationem nimirum nostram informat, Aristoteles proprio nomine Logicam vocauit: quia verò Scientijs omnibus metas præscribit, nunc μέθοδος ἐπιστήμης, nunc Methodum, nunc ποιητικὴν nominat: Plato verò μαθημάτων ἄλλων ἰσχυρόν κ' τέλος: Alij minus proprio nomine Dialecticam.

5 Doctrina autem hæc, quia nullius rei propriam cognitionem sibi vendicat, Scientia propriè non erit: Sed Habitus quidam communis, qui licet nulli proprius tanquam norma & Instrumentum, omnibus Scientijs & artibus accommodari tamen potest: Quo nomine à Metaphysica, quæ communissimorum principiorum & rerum Scientia est, discernitur.

6 Itaq; cum Habitus iste, rei alicuius non sit, sed velut Instrumentum omnibus accommodari potest, seipso perfectus non erit, sed usu absoluitur quatenus omnibus disciplinis & rebus applicatur, vnde Facultatis denominationem assumit: illud quod omnibus Scientijs maximè necessariū est, mentemq; maximè perficit veritatem nimirum inquirens.

7 Vnde manifestum euadit quod Logica nihil aliud sit quam Habitus Instrumentalis verum à falso discernens.

8 Huic Facultati nullum certum Genus Entis naturæ, nullumue aliquod primum vñ uq; subijcitur, sed quemadmodum à cæteris Disciplinarum Facultatibus Logica differt, & tamen ad omnes vsu quodam se extendit. ita & Subiectum proprium aliquod aptum & idoneum vsui huic habebit, nimirum Entia Rationis, quæ vñ uq; vñ uq; vñ uq; & Secundæ rerum Intentiones vocantur, quibus tanquam Instrumentis opus suum & finem veritatem assequitur.

9 Veritas autem ipsa proprium Opus Finisq; Logicæ, quatenus à nobis intelligitur & rationibus confirmatur, quia unius generis non semper est, sed alia Necessaria alia Probabilis, proinde duplex erit opus Logicæ, atq; adeò due propriæ Logicæ Partes.

10 Vna, quæ Necessariam veritatem necessarijs per Demonstrationem rationibus inquirat, et ad perfectã Scientiam ex proprijs & genuinis principijs comparandam inseruit, Apodictica & nonnunq; Analytica dicta.

11 Altera communibus & in utramq; partem disputabilibus rationibus probabilem rei veritatem ita inquirat, ut nunquam susceptæ sententiæ contradicatur, nunquamq; ad Impossibile reuocetur, quæ Topica & Dialectica nominatur.

12 Vtriusq; in omni Disciplinarum genere summa est necessitas, & ad omnem vitam insignis usus: quemadmodum enim Apodictica, ea quæ Scientijs & artibus, quarum sunt genuina principia & proximæ causæ, continentur, perficit, ita & Topica ad eorum veritatem, quorũ non sunt propria Principia & immediata causæ, cognoscendam inseruit.

13 Vt autem hos fines Logicus assequatur. Munus aliquod habebit quod in differendo & docendo consistit, cuius Muneris partes sunt. illa Inuenire & iudicare, quæ ad veritatem alicuius rei cognoscendam inseruiunt.

14 Et quia absolutissima differendi ratio fit Syllogismo, proxima lucis naturæ norma, proprioué veritatis inquirendæ instrumento, vnde aliæ Argumentationum Formæ necessitatem concludendi habent, Syllogismus verò ex Propositionibus, Propositio ex Prædicato & Subiecto: proinde ad fines illos Logicæ assequendos, Communis sed triplex requisita erit doctrina, secundum triplicem intellectus nostri operationem.

15. Quarum prima consistit in cognitione & apprehensione Simpli-
cium,

sium, quatenus vim attribuendi habent, quæ duabus partibus absoluitur: cum enim primo intuitu res mente concipi non possunt, communissimas illas differentias quæ rebus accidunt, quatenus sub noticiam mentis veniunt, vel primarum notionum secundas notions & intentiones quibus simplices rerum naturæ tractantur & explicantur, & Categoremata communiter vocantur, imprimis introductionis loco cognoscere oportet: Deinde rerum propriissima & prima νομῶν quatenus per se intelliguntur & attribuuntur quæ κατηγορίαι dicuntur.

16 Categoremata autem, ex quibus mutua habitudo omnium Simplicium quatenus vim prædicandi habent conspicitur, sunt quinque: Nam quicquid de aliquo enunciatur (si non Indirecta aut Figurata fuerit Prædicatio) aut Genus, Species, Differentia, Proprium, aut Accidens erit.

17 Generum autem Specierum & Differentiarum, quatenus rerum primis notionibus accommodantur, Decem sunt summa Capita, & Prædicamenta, ad quæ omnia Prædicata reuocantur, quorum omnium fundamentum est Substantia, per se subsistentiam habens, cuius respectu omnia reliqua Nouem subsistere & accidere dicuntur, quorū duo absolute Substantiæ, Quantitas, propria Substantiæ Corporeæ mensura, qua partes alias extra alias habet & Qualitas, cuius vi agere & pati dicitur, conueniunt. Verum respectiue ad aliud Relatio. Reliqua sex, Actio, Passio, Vbi, Quando, Situs & Habere, licet absolute Substantiæ tribuantur, sine Relatione tamen ad aliud non perfecte intelliguntur.

18 Altera Doctrina primam Simplicium νομῶν Compositionem in qua Veritas & Falsitas locum habet, explicat. Consistit autem illa Compositio, in Enunciationibus, Orationibus quæ Nominibus & Verbis recti casus Subiectis nimirum & Prædicatis constant: proinde Enunciationum omnes ad Veritatem cognoscendam Differentiæ & Affectiones cognoscendæ erunt.

19 Ac primò quando unum uni attribuitur Simplex quando verò plura uni vel pluribus attribuuntur Composita Enunciatio existit: Simplex autem Enunciatio ex qua Composita intelligitur, si Qualitatem eius respicias, aut Affirmatio erit, quæ aliquid de aliquo, aut Negatio quæ aliquid ab aliquo enunciat, inter quas duas Veritas & Falsitas, primaque omnis Oppositionis causa in Enunciationibus consistit.

20 Sed in hac Pugnantiâ Quantitatem Enunciationum intueni debemus, quæ

mus, quæ vel cum signo Vniuersalis & Particularis: vel sine signo Inde-
finita & Singularis: cuius Quan itatis respectu aliæ Contrariæ, aliæ
Subcontrariæ aliæ Contradictoriæ, quæ solæ verum à falso semper discer-
nunt, opponuntur.

21 Nec tantum Quantitatis & Qualitatis ratio habenda est sed et Præ-
dicatorum & Subiectorum & Modi attributionis: nam aliæ sunt Enunciatio-
nes Terminis Finitis, aliæ quæ Infinitis constant. Deinde aliæ, in quibus
verbum substantiuum explicitè non ponitur, aliæ ab est primi, secundi, ve-
terij adiecti. Præterea aliæ Absolutæ, aliæ cum certo Modo: qui Modi
sunt tantum quatuor: Necessarium, Possibile, Impossibile, Contingens, qua-
rum omnium Enunciationum diuersa erit consideratio, diuersæq; Affectio-
nes: nam præter Oppositionem quæ in Absolutis fit Affirmatione & Ne-
gatione dicti, in Modalibus ipsius Modi, triplex spectatur Affectio, nimi-
rum Compositio & Diuisio, *Ἀπολόγησις* & *ἰσοδυαμία*.

22 Sed quia rei ignotæ Veritas sine discursu & ratiocinatione mentis non
cognoscitur tertiâ opus erit Doctrinâ, quæ propriam Veritatis inuenien-
dæ normam Syllogismum, & omnia quæ ad Syllogismi perfectionem re-
quiruntur, explicat, nimirum Syllogismorum γένεσιν: Deinde ut Syllo-
gismus abundemus εὐπορίαν προτάσεων: Tertio Syllogismi iam consti-
tuti Ἀνάλυσιν: quarto Potentias & Impotentias: Ac tandem cognatas
Argumentationum Formas, quæ ex eo tanquam ex riuulo fluunt.

23 Ac quod ad γένεσιν attinet omne quod ratiocinatione comprobatur
& concluditur Questio vel Propositio dubia est, duobus terminis, quæ
proprie Extrema dicuntur, constans, ac illud per quod Probatio fit, quia
mutuum ad utrumq; extremorum affectionem habet Medium dicitur, ex
quorum trium legitima Dispositione, cum debita Qualitate & Quanti-
tate, beneficio lucis illius Naturæ quæ in Dici de Omni & Dici de Nullo,
normis omnis Consequentia, conspicitur, Syllogismus & tres Syllogismo-
rum Figure oriuntur: sed primario Syllogismorum prima Figura, abso-
lutissima Concludendi Ratio, omni Conclusioni inseruiens, Medium Σέ-
σθ & Φύσθ habens, unde per Reductionem Secundæ & Tertiæ Figure
Consequentia Necessitas manifesta nobis efficitur.

24 Præmissæ autem illæ & Propositiones in Syllogismis, quemadmo-
dum unius generis non sunt, sed vel de Inesse, vel Modales de Necessa-
rio & Contingente, vel ex his mixtæ, ita & Syllogismorum qui ex illis fiunt
diuersa debet esse Consideratio.

Verum

25 Verū ut Medijs & Propositionib. abundemus, ad Propositū aliquod Syllogismo comprobandū delectus Consequentū, Antecedentiū & Repugnantū utriusq; Extremi haberi debet, unde Media ad alterā Quæstionis cuiuscūq; partē cōprobādā vel refutādā apta & idonea inuenire licet.

26 Quia autem non sufficit Syllogismi Naturam cognouisse, sed ne fucus aliquis lateat Analyti Neceffitatem cuiusq; orationis argumentosa trutinare, primus labor erit Principale Propositum cognoscere deinde Syllogismos in suos terminos resolvere: & quæ probantur, ac ex quibus probantur, siue in toto, siue in parte, quæue nihil instituto inseruiunt, videre: Ac non tantum terminos Finitos ab Infinitis, & Propositiones Mediatas ab Immediatis discernere sed & Casuum, Reduplicationum omniumq; Determinationum accuratam considerationem habere.

27 Syllogismis non Formæ solius sed Terminorum quoq; & Propositionum causa accidunt Potentiæ quedam & Impotentia: Potentiæ autem quinque, nimirum: Plurium Conclusorum Consecutio: Veri ex Falsis Probatio: In Orbem Reciproca Argumentatio: δι' ἀντιστροφῆς & Ἀπὸ τῆς ἀδυνατίας Probatio. Impotentia verò sex: Ex Oppositis Argumentatio: Principij Petitio, qua Dialectica Probationi occurritur: μὴ παρὰ τοῦτο συμβαίνει τὸ ψεῦδος, qua Probationi ad Impossibile: ψευδῆς λόγος: κατὰ συλλογισμὸς: Ἐλεγχ.

28 Præter Syllogismum propriè dictum quedam sunt Argumentationum Formæ quæ nō tantū Syllogismo cognatæ sunt sed à Syllogismo omnē Evidentiam & Neceffitatem concludendi habent, nimirum Ε'παγωγῆ, παρὰδειγμα, Απαγωγῆ, Instantia, Enthymema; quibus addunt nonnulli Syllogismum Disiunctiuum & Hypotheticum, Soritem, Dilemma.

29. Hæc est illa generalis Veri inquirendi Methodus quæ utriq; parti Logicæ famulatur & inseruit; quæ sicut Apodictica materiæ Neceffitatis & Scientificæ per Demonstrationē, ita Topica Probabili accommodat.

30 Est enim ipsa Demonstratio, proprium Scientiæ inquirendæ Instrumentum, nihil aliud quam Syllogismus Scientificus collectus ex Propositionibus non tantum veris, notioribus & prioribus sed & primis Indemonstrabilibus & immediatis, triplici illa Neceffitatarum Propositionum conditione κατὰ πάντας, καθ' αὐτὴν, κατὰ τοῦ πρώτου præditis; Qualia prima & Indemonstrabilia sunt: primo Axiomata: Deinde Theses: Ultimo Postulata: quibus omnibus immediata & Neceffitaria Conclusionis causa proponitur. Ac pro-

31 Ac proinde tria sunt ex quibus Demonstratio perfecta constat: nimirum propria Affectio quæ demonstratur de subiecto suo primo per Medium causam proximam utriq; extremo absq; alterius alicuius interuentu connexum, qualis Demonstratio $\delta\acute{\iota}\omicron\tau\iota$ propriè dicitur, & in prima Figura ex vniuersalibus maximèq; Affirmantibus efficitur: A qua illa Demonstratio quæ vel ex causis remotis vel ex effectibus causam de subiecto demonstrat & $\omicron\tau\iota$ dicitur, Scientiæ & perfectionis gradu declinat.

32 Ipsa autem quæ Sciuntur & Ratio qua aliquod ignotum demonstratur quadruplici quæstione perfectè intelligitur, quarum duæ in compositis $\acute{\omicron}\tau\iota$, $\delta\acute{\iota}\omicron\tau\iota$: Duæ in Simplicibus $\acute{\epsilon}\iota\ \acute{\epsilon}\sigma\iota$, $\tau\acute{\iota}\ \acute{\epsilon}\sigma\iota$, Locum habent: Verum $\delta\acute{\iota}\omicron\tau\iota$ ad quam $\acute{\omicron}\tau\iota$ refertur causis per se explicatur, $\tau\acute{\iota}\ \acute{\epsilon}\sigma\iota$ verò Definitione & causis quibus rei Essentia explicatur.

33 Topica autem seu Dialectica quæ in utramq; partem communibus rationibus disputat, & in collatione sententiarum consistit, Syllogismo collecto ex probabilibus Propositionibus utitur, quales Propositiones ex quadruplici Locorum genere Accidentis, Proprii, Generis & Definitionis sumuntur: Ac proinde minus Dialectici erit non tantum Locos inuenire unde Quæstionis dubiæ veritas examinari possit, sed in Opponendo Argumenta sua quam accuratissime producere & in Respondendo Rationibus Aduersarij ita occurrere ut ad impossibile planèq; absurdum nunquam reuocetur.

34 Quemadmodum Scientiæ Ignorantia & Demonstrationi Syllogismus Apateticus, qui $\psi\epsilon\upsilon\delta\omicron\gamma\epsilon\gamma\acute{\omicron}\nu\mu\alpha$ nonnunquam dicitur, opponitur: ita Dialectico & Pirastæ, Sophista: Ac Syllogismo probabili Eristicus, seu Elenchus Sophisticus, collectus ex Apparentibus speciem veri habentibus, vel in ipsa dictione vel in ipsis rebus extra Dictionem, quæ omnia & quoscunq; Sophistarum fucos veri Indagatorem cognoscere operæ precium erit.

35. Hæc est illa Veri inquirendi via mentisq; humanæ ad omnem cognitionem instrumentum, cuius partes Methodo Analytica inuentas, Aristoteles Naturæ & Veri summus Interpres ordine Synthetico coniunxit, & in formam Doctrinæ, quam iam tradidimus, quam accuratissime proposuit.

FINIS.

99 A 6903

(No. 24
nicht)

(No. ~~ausgegeben~~)

(25 Handschrift)

(9)

ULB Halle

3

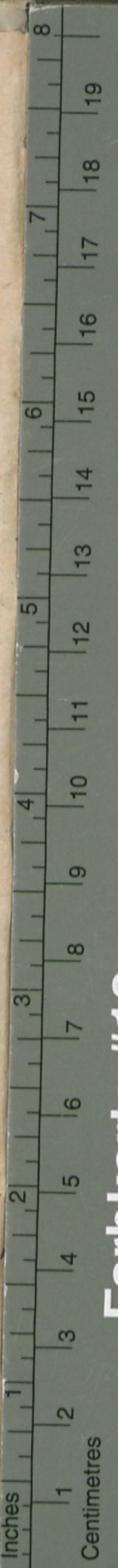
002 636 220

VD17

TA-OL

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

ESSES
ICAÆ,
IPVAE
M CAPITA
tentes, ad dispu-
m propositæ,
A

ANO LIDDEL
Scoto,
e quibus
respondere conabitur
CRAMERVS
s Neomarchicus,

o publicè in Collegio
4. Jd. Januarij.

STOCHII
Stephanus Myliander.
ANNO
D IO XC.

D. D. Johann Caspar
mittet
Lese

